

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОШ “ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ”
Школски одбор
Број:1356/2015-2
29.12.2015.године
Б а б у ш н и ц а

На основу члана 57. став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања, (“Службени гласник РС” бр.72/2009, 52/2011 и 55/2013), члана 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду, (“Службени гласник РС” бр.101/2005, 91/2015) и члана 65. став 1. тачка 1. Статута, Школски одбор ОШ “Деспот Стефан Лазаревић” у Бабушници на седници од 29.12.2015. године донео је

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

1.ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Поједини изрази који се користе у овом Правилнику имају следеће значење:

- Запослени је лице које је у радном односу у школи, као и лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад у школи;
- Представник запослених јесте лице изабрано да представља запослене у области безбедности и здравља на раду у школи;
- Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се у највећој могућој мери смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених;
- Превентивне мере јесу све мере које се предузимају или чије се предузимање планира на свим нивоима рада код послодавца ради спречавања повређивања или оштећења здравља запослених;
- Радно место јесте простор намењен за обављање послова у школи, у којем запослени борави или има приступ у току рада и који је под непосредном или посредном контролом послодавца;
- Радна околина јесте простор у којем се обавља рад и који укључује радна места, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада;
- Средство за рад јесте објекат који се користи као радни и помоћни простор, са свим припадајућим инсталацијама, опрема за рад, друго средство које се користи у обављању делатности или је на било који начин повезано са обављањем делатности;
- Средства и опрема за личну заштиту на раду јесте одећа, обућа, помоћне направе и уређаји који служе за спречавање повреда на раду, професионалних обољења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље запосленог;
- Опасне материје јесу експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, гадне, заразне, корозивне, канцерогене и радиоактивне

материје утврђене стандардима и другим прописима, као и материје чија су својства, када су везане за неке супстанце опасне по живот и здравље запослених;

- Опасност јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;
- Опасна појава је догађај којим су угрожени или би могли да буду угрожени живот и здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;
- Ризик је вероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља запосленог услед опасности;
- Акт о процени ризика јесте акт који садржи опис процеса рада — делатности са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду. Заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и у радној околини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог;
- Процена ризика је систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;
- Радно место са повећаним ризиком јесте радно место утврђено актом о процени ризика, на коме, и поред потпуно примењених мера у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;
- Лице за безбедност и здравље на раду јесте лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има положен стручни испит о практичној оспособљености - лиценцу и које послодавац писменим актом одреди за обављање тих послова;
- Правно лице за послове прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности, (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености, јесте правно лице којем је министар за рад издао лиценцу, у складу са законом;
- Служба медицине рада јесте служба којој послодавац повери обављање послова заштите здравља запослених;
- Стручни налаз јесте извештај о извршеном прегледу и провери опреме за рад или испитивању услова радне околине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- Превенција јесте процес обезбеђивања мера на радном месту и у радној околини код послодавца у циљу спречавања или смањивања ризика на раду;
- Језик који запослени разуме јесте матерњи језик, језик који је у службеној употреби и који је утврђен као услов за обављање послова радног места.

Члан 2.

Превентивне мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих, запослене жене за време трудноће и запослене која доји дете, споразумно прописују министар надлежан за рад и министар надлежан за здравље.

2.ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 3.

Запослени у ОШ “ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ” у Бабушници, (у даљем тексту: Основна школа), ради обезбеђења свог физичког интегритета, здравља и личне сигурности на раду, имају право, дужност и одговорност да применом прописаних и признатих мера безбедности и здравља на раду, остварују безбедне услове рада, као и да се придржавају прописаних мера и норматива безбедности и здравља на раду.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду остварују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и то:

- **да се радна околина пројектује, израђује и одржава тако да се рад обавља према природи посла, применом мера безбедности и здравља од опасности по живот и здравље запосленог;**
- **да се радни услови прилагоде физичким и психичким особинама и способностима запосленог, а технологија и организација рада постави тако да запослени обавља послове у оптималном положају;**
- **да електричне инсталације буду пројектоване, изведене и одржаване у складу са техничким прописима, стандардима и прописима о безбедности и здрављу на раду, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запосленог;**
- **да у радним и помоћним просторијама, односно на местима рада, хемијске, физичке и биолошке штетности не буду изнад дозвољених граница, а микро клима и осветљење у складу са прописаним нормативима, техничким мерама, стандардима и прописима о безбедности и здрављу на раду за делатност која се обавља у тим просторијама и на тим радним местима;**
- **да машине, алати, опрема и друга техничка средства буду пројектована, постављена и употребљавана на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запосленог;**
- **да се средства и опрема личне заштите на раду употребљавају само кад не постоји могућност примене других одговарајућих мера безбедности и здравља на раду.**

3. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 4.

Обавезе послодавца истовремено представљају и права запослених.

Послодавац се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности, које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице, упркос свим настојањима нису могле избећи, послодавац није одговоран у смислу Закона о безбедности и заштити на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Право на безбедан рад и здравље на раду имају запослени и лица која се по било ком основу налазе у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству обавештен послодавац, (студенти на хоспитовању, волонтери, спољни сарадници; запослени на стручном усавршавању, преквалификацији, доквалификацији и слично).

Члан 5.

Превентивне мере послодавац обезбеђује, полазећи од следећих начела: - избегавање ризика; - процена ризика који се не могу избећи на радном месту; - отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења; - прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка, да би се избегла монотонија у раду, у циљу њиховог утицаја на здравље запосленог; - замена опасног безбедним или мање опасним; - давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду; - одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин; - прилагођавања техничком напретку; - развијање кохерентне целокупне политике превенције.

У школи се могу користити, односно набавити, ставити на располагање и употребу само она средства за рад, радне и помоћне просторије са припадајућим инсталацијама, средства и опрема личне заштите на раду, која су израђена, односно одговарају прописима безбедности и здравља на раду, стандардима или техничким нормативима и ако се редовно одржавају у исправном стању.

Члан 6.

Послодавац је дужан да:

- **актом у писменој форми одреди лице за безбедност и здравље на раду;**
- **запосленом одреди обављање послова на радном месту на коме су спроведене мере безбедности и здравља на раду;**
- **оспособљава запослене за безбедан и здрав рад;**
- **обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;**
- **обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;**

- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
- обезбеди, на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада, прописане лекарске прегледе запослених, у складу са законом;
- обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
- заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених;
- обезбеди мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са посебним законом.

Послодавац је дужан да одмах од настанка, усмено и у писаној форми, пријави надлежној инспекцији рада извођење радова ради отклањања великих кварова или хаварија на школском објекту, које могу да угрозе обављање делатности.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 сата од настанка, усмено и у писаној форми пријави инспекцији рада и органу унутрашњих послова сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није био способан за рад више од три узастопна радна дана или опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања надлежној инспекцији рада пројави професионално обољење.

Послодавац је дужан да у законом прописаним роковима достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђено професионално обољење и фондовима надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање извештај о повреди на раду и професионалном обољењу које се догодило на радном месту.

У случају кад школа користи простор са још неким корисником или корисницима, сви послодавци су дужни да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених, што уређују писменим споразумом и одређивањем лица за координацију.

4. ПРЕГЛЕД, ИСПИТИВАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ СРЕДСТАВА ЗА РАД

Члан 7.

Поступак и рокове превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад, као и периодичних испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености, прописује министар надлежан за рад.

По извршеном прегледу и провери опреме за рад или испитивању услова радне околине правно лице коме је поверен посао издаје стручни налаз.

Начин пружања прве помоћи, врсте средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начин и рокове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи, споразумно прописују министар надлежан за рад и министар надлежан за здравље.

Произвођач средстава за рад, односно испоручилац, у складу са важећим прописима доставља послодавцу на његов захтев: упутство за употребу и безбедан рад, упутство за одржавање, прописану јавну исправу и резултате испитивања средства за рад, којом се доказује да су примењене мере безбедности и здравља на раду.

Ако опрема за рад, средства и опрема за личну заштиту на раду или опасна материја, нема прописану документацију битну за отклањање ризика, послодавац је дужан да ту документацију прибави од правног лица регистрованога за контролу квалитета.

Члан 8.

У циљу безбедног рада запослених коришћење средстава за рад и одржавање процеса рада, са свом припадајућом опремом за рад, мора бити усклађено са прописаним мерама и нормативима за послове који се обављају на радним местима.

Послодавац може запосленима да да на коришћење опрему за рад и средство и опрему за личну заштиту на раду, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Члан 9.

Средствима за рад, у смислу овог правилника, сматрају се: опрема за рад (уређаји) и електричне инсталације, као и део објекта у функцији одвијања процеса рада.

Члан 10.

Преглед, испитивање и одржавање средстава за рад врши се на начин и у роковима утврђеним упутством произвођача, техничким прописима и одговарајућим стандардима.

Одржавање средстава за рад могу да врше за то одређена и стручна лица.

5. ОПРЕМА ЗА РАД

Члан 11.

Прегледи опреме за рад, с обзиром на временске термине у којима се врше, могу бити: дневни, недељни, месечни, годишњи и периодични.

Члан 12.

Дневни преглед опреме за рад, пре почетка рада, а по потреби и у току рада, врши запослени који њиме рукује. Дневни преглед врши се визуелно. Када у току прегледа утврде недостатке, односно неисправности, о њима извештавају стручно лице задужено за одржавање, које је надлежно да предузима одговарајуће мере за отклањање неисправности. У случају одсутности тог лица о неисправности се обавештава директор школе.

Члан 13.

Недељни и месечни преглед опреме за рад врши запослени који опремом рукује и стручно лице задужено за одржавање. О извршеном месечном прегледу саставља се писмена забелешка (Књига евиденције прегледа и одржавања). Запажене недостатке и неисправности отклања запослени задужен за одржавање или се ангажују стручна лица по уговору.

Члан 14.

Годишњи преглед опреме за рад врши комисија коју именује послодавац.

Комисија о свом раду води записник на основу кога послодавац даје предлог мера ради усаглашавања стања техничке заштите на опреми за рад са прописима.

Члан 15.

Периодични преглед обавља овлашћено стручно лице са лиценцом за послове безбедности и здравља на раду. Преглед се обавља пре прве употребе, после реконструкције или хаварије, пре коришћења на новом месту употребе, ако је опрема премештана са једног на друго место рада.

6. ЕЛЕКТРИЧНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ

Члан 16.

У циљу обезбеђења услова за примену мера безбедности и здравља на раду од опасног дејства електричне енергије, утврђених Правилником о општим мерама заштите на раду од опасног дејства електричне струје у објектима намењеним за рад, радним простројењима и на градилиштима, врши се преглед и испитивање електричних инсталација.

Члан 17.

Преглед и испитивање електричних инсталација, с обзиром на временске термине у којима се врше, могу бити:

- редовни, сваких шест месеци;
- претходни, пре пуштања у рад објеката или делова објеката, инсталација или опреме за рад;
- након реконструкција;
- периодични, на касније у року од три године од дана претходног прегледа или испитивања.

Члан 18.

Редовни преглед електричних инсталација састоји се од:

- визуелног прегледа инсталационих каблова и прибора на механичка оштећења;
- прегледа исправности осигурача и система заштите;
- прегледа исправности бравица за затварање вратанца електричних ормана;
- проверу опреме уграђене у електричне ормане на механичка оштећења;
- проверу изолованости крајева проводника код демонтираних уређаја или прикључних направа.

Члан 19.

Претходни преглед након реконструкција и периодични преглед електричних инсталација, састоји се од:

- прегледа и провере предвиђених редовним прегледом;
- провере да у нултом воду није уграђен осигурачки елемент;
- провере да ли је нулти вод помичних каблова или покретних уређаја у истом плашту са фазним водовима;
- провере да ли је посебни заштитни вод прикључен на посебну сабирницу, а не на нулту сабирницу;

- провере да ли је посебни заштитни вод спојен са заштитним контактком утикача, натикача, продужних прикључних направа, односно са заштитном казаљком прикључног уређаја;
- провере отпорности изолације инсталација;
- мерења отпора распростирања радног уземљења и помоћних уземљења нултног проводника;
- мерења отпора струјног кола једнофазног кратког споја (отпора петље), који треба да омогући струју која ће тренутно да активира заштиту;
- остала испитивања предвиђена одговарајућим стандардима и правилницима који су у примени.

Члан 20.

За обављање редовног прегледа ангажује се стручно лице електро струке. Извршени преглед са свим запажањима евидентира се записнички или у контролној књизи.

Члан 21.

За обављање претходног прегледа, прегледа након реконструкције и периодичних прегледа електричних инсталација, ангажује се овлашћена установа са лиценцом за послове безбедности и здравља на раду.

Преглед и испитивање се врши у присуству послодавца. На основу прегледа и испитивања стручна установа је дужна да школи достави стручни налаз, који треба да садржи оцену резултата испитивања, односно мерења и закључке са предлогом мера за усаглашавање стања заштите са прописима.

7, ОДРЖАВАЊЕ СРЕДСТАВА ЗА РАД

Члан 22.

За одржавање средстава за рад ангажују се стручна лица одговарајуће струке. За обимније и сложеније интервенције ангажују се стручни радници изван школе или специјализоване радионице за одређене врсте интервенција.

Члан 23.

Одржавање може бити: редовно, превентивно и интервентно.

Редовно одржавање се спроводи по упутству произвођача средства за рад.

Превентивно одржавање се спроводи на основу запажања приликом спровођења редовних прегледа по овом правилнику.

Интервентном одржавању се приступа по пријави квара или недостатака од стране запослених на средствима за рад.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедоносне уређаје на средствима рада.

Пре напуштања радног места запослени је дужан да радно место и средства рада остави у стању које не представља опасност за друге.

Члан 24.

Све интервенције на средствима за рад у вези са одржавањем морају бити у потпуности у складу са упутствима за одржавање које је прописао произвођач опреме за рад, односно електричне инсталације, а све у циљу усаглашавања стања заштите са прописима и оптималног функционисања опреме за рад.

Члан 25.

Евиденцију о одржавању води запослени задужен за одржавање средстава за рад, за свако средство за рад посебно.

Евидентирање свих интервенција на опреми за рад врши се у књизи евиденције прегледа и одржавања.

Евиденција о одржавању електричних инсталација води се записнички или у контролној књизи за електричне инсталације.

8. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 26.

Школа име лице надлежно за послове безбедности и здравља на раду. Лице за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са законом, а нарочито:

- учествује у припреми акта о процени ризика;
- врши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
- прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад у случају кад утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца.

9. ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 27.

Послодавац је дужан да обезбеди да сваки запослени буде оспособљен за безбедан и здрав рад, заштићен од повређивања и здравствених оштећења, теоретски и практично обучен за рад на одређеном радном месту.

Члан 28.

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења. Оспособљавање се реализује у току радног времена.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом оспособљавања запосленог за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врши се најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од четири године од дана претходне провере.

Члан 29.

По завршеној обуци врши се провера теоријске и практичне оспособљености запослених за безбедан и здрав рад на радним местима и формира законом прописана евиденција.

10. ПРВА ПОМОЋ И СПАСАВАЊЕ

Члан 30.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности.

Члан 31.

Ради пружања прве помоћи запосленима у радној околини се постављају ормарићи опремљени прописаним санитарским материјалом за указивање прве помоћи.

Ормарићи за прву помоћ морају бити постављен на видном и лако приступачном месту, а на предњој страни обележени знаком Црвеног крста. На ормарићу мора бити означена:

- адреса и број телефона најближе здравствене установе, односно хитне медицинске помоћи;
- бројеви телефона одговорних лица у школи.

11. ОБАВЕЗЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ, САРАДЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊА

Члан 32.

Послодавац је дужан да води и чува прописану евиденцију према законом и подзаконским актима утврђеним роковима.

Члан 33.

Послодавац је дужан да у случају смртне, колективне или тешке повреде на раду, експлозије, хаварије или појаве која би могла да угрози безбедност и здравље запослених, одмах, а најкасније у року од 24 часа у усменој, а касније и у писменој форми извести надлежну инспекцију рада.

Послодавац је дужан да у року од три узастопна радна дана од сазнања пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

У Школи се води евиденција у складу са законом, а нарочито о:

- радним местима са повећаним ризиком;
- запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на таква радна места;
- извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;
- повредама на раду; професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- извршеним прегледима испитивањима и проверама опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту;
- извршеним испитивањима услова радне околине;
- издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;
- пријавама поднетим инспекцији рада и другим инспекцијским органима и друго.

Прописане евиденције води лице за безбедност и здравље на раду.

12. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНОГ

Члан 34.

Запослени има право и обавезу да се пре првог распоређивања на послове и радне задатке, као и при значајним променама услова рада и слично, упозна са штетностима и опасностима у вези са радом, технолошким процесом и организацијом рада на радном месту, условима рада, мерама и средствима безбедности и здравља на раду, са организацијом и функционисањем безбедности и здравља на раду и другим питањима значајним за његову личну сигурност и сигурност других запослених на раду у школи. Запослени је дужан да се у току рада, а нарочито при значајним променама услова рада, доквалификује и стручно оспособљава, употпуњава и усавршава своја знања за безбедан и здрав рад.

Члан 35.

Запослени има право на услове рада који одговарају прописаним мерама и нормативима безбедности и здравља на раду, за врсту делатности која се реализује. Услови рада се односе, пре свега, на уређење радних и помоћних просторија, температуру, влажност и брзину струјања ваздуха, осветљење, буку и друге елементе од утицаја на општу сигурност запосленог на раду и његово здравствено стање.

Члан 36.

Запослени има право да ради само на оним средствима за рад која су израђена у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, која су снабдевена заштитним направама које искључују могућност повређивања и разбољевања лица.

Члан 37.

Запослени има право на организовану здравствену заштиту, пружање прве помоћи и организовано спасавање у случају несреће на раду или наглог обољевања.

Члан 38.

Запослени коме прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере и нормативи за безбедан и здрав рад, има право да одбије да ради на том послу све док се не спроведу прописане мере.

У случају да је поступак запосленог оправдан морају се одмах предузети мере од стране одговорног лица за отклањање уочене опасности по живот и здравље.

Члан 39.

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, односно радну околину.

У случају из става 1. овог члана запослени који престане да ради и напусти радно место и радну околину, није одговоран за штету коју претрпи послодавац.

Кад запослени одбије да ради, а послодавац сматра да поступак није оправдан, дужан је да одмах обавести надлежну инспекцију рада која решава настали спор.

Члан 40.

Запослени има право да од свог послодавца захтева спровођење прописаних мера и норматива за безбедан и здрав рад.

Запослени има право да одбије да ради:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на радном месту на коме је распоређен, све док се те мере не обезбеде;
- ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима на које је распоређен;
- дуже од пуног радног времена, односно ноћу, ако би према оцени службе медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- на средству за рад или у радном простору на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 41.

Радник је дужан да пре почетка рада провери исправност опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 42.

Средства за рад и простор у коме обавља послове и радне задатке запослени је дужан да уредно одржава.

Запослени је дужан да демонтиране делове складира на начин који гарантује његову сигурност и сигурност осталих лица која се налазе у радној околини.

Члан 43.

Запослени је дужан да своје послове и радне задатке обавља са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља, као и живота и здравља осталих лица у радној околини.

Члан 44.

Запослени је дужан да послодавцу одмах пријави запажене недостатке по питању безбедности и здравља на раду и може да да предлог мера за њихово отклањање.

Члан 45.

Запослени који болује од болести која се без пријаве тешко може препознати или утврдити или има здравствене недостатке који би у току рада могли да представљају опасност по њега или околину, дужан је да о томе без одлагања обавести послодавца.

Члан 46.

Сваки запослени у свом делокругу рада одговоран је за спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду.

Члан 47.

Неизвршавање обавеза из области безбедности и здравља на раду, непоштовање прописаних мера, норматива безбедности и здравља на раду и упутства за сигуран и безбедан рад, представља прекршај и повреду радне дисциплине.

13. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 48.

Послодавац је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду. Послодавац одлучује о начину организовања послова за безбедност и здравље на раду у зависности од: -врсте делатности; - броја локацијски издвојених одељења; - броја запослених који истовремено учествују у процесу рада; - броја смена; - процењених ризика и др.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са законом.

Остварујући функцију руковођења процесом рада и целокупним пословањем школе, директор школе је одговоран за спровођење мера и норматива безбедности и здравља на раду и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Члан 49.

Директор школе има право и одговорност:

- да обезбеђује спровођење закона;
- да забрани рад са средствима за рад или опремом чији рад може да угрози безбедност запосленог на раду и да нареди предузимање посебних мера безбедности и здравља на раду;
- за обезбеђење услова рада, опште и посебне мере заштите безбедности и здравља запосленог и распоређивање запосленог на радно место на коме су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- за примену општих и посебних прописа о безбедности и здрављу на раду, упутства за сигуран и безбедан рад и прописане организације рада;
- за исправност средстава за рад, заштитних направа на њима и контролу исправности опреме;

- да у случају неисправности средства за рад, која угрожава живот или здравље запосленог, обустави рад док се неисправност не отклони;
- да забрани рад и покрене поступак против запосленог који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду или одбије да поступи по упутству за безбедан рад;
- да уклони све недостатке у спровођењу мера и норматива безбедности и здравља на раду које утврди инспектор рада;
- да се за време рада не ужива алкохол и да радник који је под дејством алкохола буде удаљен са рада;
- да омогући спровођење периодичних прегледа и испитивања опреме за рад и услова радне околине;
- да омогући периодични лекарски преглед запосленима;
- да обезбеди присуство запосленог приликом теоријског и практичног оспособљавања за безбедан и здравствено сигуран рад;
- да обустави рад зато што нису примењене мере безбедности и здравља на раду, постоји непосредна опасност по живот или здравље запосленог и да предузме мере да се ова опасност у краћем року отклони;
- да за новопримљене раднике обезбеди теоријско и практично оспособљавање за безбедан и здрав рад;
- да одмах пријави сваку смртну, тежу или колективну повреду на раду инспекцији рада, а место несреће обезбеди;
- за реализацију решења инспектора рада, односно другог органа надзора о стању безбедности и здравља на раду;
- за спровођење свих прописа о безбедности и здрављу на раду;
- за обезбеђење услова рада и средстава личне безбедности и здравља на раду.

14. ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 50.

Синдикална организација запослених у школи предлаже најмање три запослена у Одбор за безбедност и здравље на раду.

Одбор своја права остварује у школи у складу са законом, уз сарадњу са послодавцем и Синдикалном организацијом запослених.

16. НАБАВКА, ИЗДАВАЊЕ И РАСХОДОВАЊЕ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 51.

Послодавац планира средства и набавља средства за колективну и личну заштиту запослених, у складу са актом о процени ризика на радним местима, а у циљу отклањања уочених штетности и опасности.

Листа личних заштитних средстава са радним местима саставни је део овог правилника.

Лична заштитна средства набавља и издаје запосленима приликом распоређивања на послове запослени кога одреди директор школе.

17. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 52.

Правилник објавити на огласној табли школе 30.12.2015. године.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Правилник поставити и на електронској страници школе.

Ступањем на снагу овог правилника престаће да се примењује

Правилник о безбедности и заштити на раду број 348/2006 од 03.7.2006.године.

Школски одбор ОШ “Деспот Стефан Лазаревић”, Бабушница

**Председник Школског одбора,
Саша Филиповић**